מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר את עיקרי קורות חייו של מנחם בגין ואת תרומתו למדינה
- להבין מושגי מפתח כמו ממלכתיות, אחריות ציבורית ושלום בר קיימא
- לנתח דילמות ערכיות מתוך אירועים אמיתיים בחייו ולנמק עמדה
- לתרגל כתיבה מנומקת ושיח מכבד תוך הבחנה בין עובדה לפרשנות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – שאלות ידע

1. א – בריסק
2. א – בית"ר

חלק ב' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – השלמת משפטים

1. בריסק
2. בית"ר

חלק ג' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – סידור כרונולוגי

1. לידה בעיר בריסק
2. הצטרפות לתנועת הנוער בית"ר
3. עלייה לארץ ישראל כחייל בצבא פולני
4. מינוי למפקד האצ"ל

חלק ד' – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – הכרה בעובדות

1. נכון – האירוע התרחש בעיצומה של מלחמת העצמאות, ביוני 1948.
2. לא נכון – הספינה נשאה גם עולים וגם נשק.
3. נכון – ההסכם נחתם קודם, והעימות פרץ זמן קצר אחריו.

חלק ה' – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – הבנה ויישום

1 – ב (ספינת נשק ועולים שהגיעה ביוני 1948)
2 – ג (מספר הלוחמים שנהרגו בעימות)
3 – א (משפט מנאום בגין ברדיו אחרי ההפגזה)

חלק ו' – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – חשיבה ולמידה ערכית

1. ביקש מהם לא להשיב מלחמה, כדי לא לגרום למלחמת אחים.

חלק ז' – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – עובדות יסוד

1. נכון – הביקור ההיסטורי התקיים ב-19.11.1977.
2. לא נכון – הביקור היה ב-1977, והחוזה נחתם מאוחר יותר, ב-1979.
3. נכון – שני המנהיגים זכו בפרס ב-1978.

חלק ח' – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – סעיפי החוזה ותאריכים

1 – ב (מצרים)
2 – ג (ישראל)
3 – א (שתיהן)

חלק ט' – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – השלמת תאריכים

1. 26.3.1979

חלק י׳ – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – ניתוח הנאום וכתיבה

חלק י״א – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – עובדות יסוד על הדילמות

- 1. ב – יוני 1948
- 2. ב – 19
- 3. ב – חצי האי סיני

חלק י״ב – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – התאמת ערכים לדילמות

- 1 – ג (ממלכתיות - צבא אחד למדינה אחת)
- 2 – א (עמידה בעקרונות מול השגת שלום)
- 3 – ב (כבוד האדם וזיכרון היסטורי)

חלק י״ג – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – ניסוח טיעון ואבחנה בין עובדה לפרשנות

- 1. עובדה: מה שקרה בפועל ואפשר לאמת, למשל שהספינה הופגזה ביוני 1948. פרשנות: הערכה או שיפוט של האירוע, למשל האם ההוראה לא להשיב מלחמה הייתה נכונה.
- 2. תשובה אישית מנומקת, אפשר להזכיר שבגין שינה עמדות קודמות כדי להשיג שלום עם מצרים.

חלק י״ד – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – היכרות עם המודל

- 1. א – גוף
- 2. ב – בכלא ובמחנה עבודה בברית המועצות

חלק ט״ו – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – הבנה והתאמה

- 1. לא נכון – במודל שישה ערוצים: גוף, שכל, רגש, מערכת אמונות, חברה ודמיון
- 2. נכון – ערוץ הרגש עוסק ברגשות כמו געגוע, פחד ותקווה

חלק ט״ז – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – התאמה ויישום

- 1 – ד (שמירה על כוח פיזי בתנאים קשים)
- 2 – ג (חשיבה ותכנון כדרך להתמודד)
- 3 – א (מקום לכאב ולגעגוע)
- 4 – ב (אמונה בחזון מדינה יהודית)

חלק י״ז – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – כתיבה ומחשבה

- 1. סומכים

חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

- 1. ב – בריסק
- 2. ב – לא להשיב מלחמה
- 3. ג – נשיא מצרים אנואר סאדאת

חלק י״ט – חזרה מסכמת – כתיבה ומחשבה

- 1. ממלכתיות: העדפת טובת המדינה ומוסדותיה על פני אינטרס קבוצתי. דוגמה: הוראתו של בגין לא להשיב מלחמה באלטלנה, כדי לשמור על צבא אחד למדינה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציון אירוע מדויק (למשל אלטלנה או הכור בעיראק) עם הקשר נכון
- הבנה שהעיקרון מבטא נאמנות למדינה מעל נאמנות לקבוצה
- קישור בין התנהגות אישית צנועה לבין אמון הציבור במנהיג

טיפים להפעלה:

- ניתן לפרוס את החוברת על פני 3-4 שיעורים: פרק אחד או שניים בכל מפגש, עם סיכום קצר בסוף כל שיעור
- בכיתות חלשות יותר אפשר לדלג על ניתוח המקורות המורחב ולהתמקד בציר הזמן ובכרטיסי הדילמה הבסיסיים
- מומלץ לקיים את הדיון בדילמות בקבוצות קטנות לפני כתיבה אישית, כדי לעודד שמיעת דעות שונות
- לתלמידים מתקדמים ניתן להוסיף את משימת 'מכתב לבגין' ככתיבה מורחבת ולבקש הנמקה עם שתי נקודות מבט

חוברת תרגול – מנחם בגין: מנהיגות, צניעות ושלום

🕊️ מנחם בגין: מנהיגות, צניעות ושלום

חט״ב · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מי היה מנחם בגין: ציר חיים
2. פרק 2 – ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות
3. פרק 3 – השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה
4. פרק 4 – דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית
5. פרק 5 – צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – מנחם בגין: מנהיגות, צניעות ושלום

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בחוברת זו תעברו פרק אחרי פרק בעקבות סיפור חייו של מנחם בגין – מילדותו ועד הנהגתו וחתימת השלום עם מצרים. בכל פרק יש שאלות הבנה, משימת מיון או ניתוח, ולבסוף דילמה לדיון. עבדו לפי הסדר, ואל תשכחו לנמק כל תשובה במשפט משלכם.

בנק מילים: 26.3.1979 | סומכים | בריסק | בית"ר

1 חלק א' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – שאלות ידע

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו עיר נולד מנחם בגין בשנת 1913?

(א) בריסק (ב) ורשה (ג) תל אביב

2. לאיזו תנועת נוער הצטרף בגין בשנת 1929?

(א) בית"ר (ב) השומר הצעיר (ג) צופים

2 חלק ב' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. מנחם בגין נולד בעיר _____ בשנת 1913.

2. בגין הצטרף לתנועת הנוער _____ בשנת 1929.

3 חלק ג' – פרק 1 • מי היה מנחם בגין: ציר חיים – סידור כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	הצטרפות לתנועת הנוער בית"ר
☐	עלייה לארץ ישראל כחייל בצבא פולני
☐	מינוי למפקד האצ"ל

☐	לידה בעיר בריסק

4 חלק ד׳ – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – הכרה בעובדות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	ספינת אלטלנה הגיעה ארצה ביוני 1948.	☐	☐
2	אלטלנה הביאה רק עולים חדשים, בלי נשק.	☐	☐
3	העימות סביב אלטלנה פרץ שלושה שבועות אחרי שהאצ״ל חתם על הסכם להשתלבות בצה״ל.	☐	☐

5 חלק ה׳ – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – הבנה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אלטלנה	___	**א.** משפט מנאום בגין ברדיו אחרי ההפגזה
2. 19	___	**ב.** ספינת נשק ועולים שהגיעה ביוני 1948
3. "לא תהיה מלחמת אחים"	___	**ג.** מספר הלוחמים שנהרגו בעימות

6 חלק ו׳ – פרק 2 • ממפקד מחתרת לחבר כנסת: אלטלנה וממלכתיות – חשיבה ולמידה ערכית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. מה ביקש בגין מאנשיו בנאום ברדיו בזמן פרשת אלטלנה?

_____

_____

_____

7 חלק ז׳ – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – עובדות יסוד

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	נשיא מצרים אנואר סאדאת ביקר בישראל ונאם בכנסת בנובמבר 1977.	☐	☐
2	חוזה השלום בין ישראל למצרים נחתם לפני ביקורו של סאדאת בירושלים.	☐	☐
3	בגין וסאדאת זכו יחד בפרס נובל לשלום.	☐	☐

8 חלק ח׳ – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – סעיפי החוזה ותאריכים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הכרה בישראל וכינון יחסים דיפלומטיים מלאים	___	**א.** שתיהן
2. פינוי היישובים ובסיסי חיל האוויר בסיני	___	**ב.** מצרים
3. סיום מצב המלחמה בין המדינות	___	**ג.** ישראל

9 חלק ט' – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – השלמת תאריכים

השלימו את המילה החסרה.

1. חוזה השלום בין ישראל למצרים נחתם בתאריך _____ .

10 חלק י' – פרק 3 • השלום עם מצרים: מהביקור ההיסטורי לחוזה – ניתוח הנאום וכתיבה

הקיפו את התשובה הנכונה.

11 חלק י"א – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – עובדות יסוד על הדילמות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. פרשת אלטלנה התרחשה ב...

א) ינואר 1948 ב) יוני 1948 ג) מרץ 1949

2. כמה לוחמים נהרגו בעימות האלטלנה?

א) 9 ב) 19 ג) 29

3. בחוזה השלום עם מצרים התחייבה ישראל לסגת מ...

א) רמת הגולן ב) חצי האי סיני ג) רצועת עזה

12 חלק י"ב – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – התאמת ערכים לדילמות

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פרשת אלטלנה	___	**א.** עמידה בעקרונות מול השגת שלום
2. סיני תמורת שלום	___	**ב.** כבוד האדם וזיכרון היסטורי

3. קליטת פליטי וייטנאם	___	**ג.** ממלכתיות - צבא אחד למדינה אחת

13 חלק י״ג – פרק 4 • דילמות של מנהיגות ואחריות ממלכתית – ניסוח טיעון ואבחנה בין עובדה לפרשנות

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו בקצרה את ההבדל בין עובדה לפרשנות, והביאו דוגמה אחת מפרשת אלטלנה.

2. מה דעתכם/ן - האם מנהיג/ה צריך/ה לפעול לפי עמדותיו הקודמות או להתאים את עצמו/ה להזדמנות חדשה, כמו בחוזה השלום עם מצרים? נמקו בשני משפטים.

14 חלק י״ד – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – היכרות עם המודל

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. במודל גש״ר מאח״ד, מה מייצגת האות ג׳?

(א) גוף (ב) גבורה (ג) געגוע

2. היכן עבר בגין תקופה קשה שבה נדרש לכוחות פנימיים כדי להתמודד?

(א) בכנסת (ב) בכלא ובמחנה עבודה בברית המועצות (ג) באוניברסיטה

15 חלק ט״ו – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – הבנה והתאמה

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	המודל גש״ר מאח״ד כולל חמישה ערוצים בלבד	☐	☐
2	הגעגוע של בגין למשפחתו ולעליזה אשתו הוא ביטוי לערוץ הרגש	☐	☐

16 חלק ט״ז – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – התאמה ויישום

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. גוף	___	**א.** מקום לכאב ולגעגוע
2. שכל	___	**ב.** אמונה בחזון מדינה יהודית
3. רגש	___	**ג.** חשיבה ותכנון כדרך להתמודד
4. מערכת אמונות	___	**ד.** שמירה על כוח פיזי בתנאים קשים

17 חלק י״ז – פרק 5 • צניעות, התמודדות עם קשיים וכתיבה אישית – כתיבה ומחשבה

השלימו את המילה החסרה.

1. כשקשה לנו, מומלץ לפנות למבוגר/ת ש _____ עליו/ה

18 חלק י״ח – חזרה מסכמת – שאלות אמריקאיות

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו עיר נולד מנחם בגין?

א) ירושלים ב) בריסק ג) וורשה

2. מה ביקש בגין מאנשיו בפרשת אלטלנה?

א) להמשיך להילחם ב) לא להשיב מלחמה ג) לפרק את האצ"ל מיד

3. מי ביקר בישראל ונאם בכנסת ב-1977?

א) נשיא ארצות הברית ב) מלך ירדן ג) נשיא מצרים אנואר סאדאת

19 חלק י"ט – חזרה מסכמת – כתיבה ומחשבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. הסבירו במילים שלכם מהי המשמעות של הערך "ממלכתיות", והביאו דוגמה מחייו של בגין הממחישה אותו.

כרטיס יציאה

תארו בשני משפטים אירוע אחד שבו מנחם בגין נדרש לקבל החלטה קשה

מהי לדעתכם המשמעות של העיקרון 'צבא אחד למדינה אחת'?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀